

З ВЕСІЛЬНИХ НАСПІВІВ СЕЛА КУХОТСЬКА ВОЛЯ

В експедиції до Зарічненського району надзвичайно плідною та цікавою виявилась зустріч із жителями села Кухотська Воля. Чотири жінки, а саме: Городейчук Ганна Василівна (1941 р.н.), Миколайчик Ганна Власівна (1937 р.н.), Романова Любов Власівна (1929 р.н.) та Миколайчик Марія Романівна (1937 р.н.) виявились напрочуд прекрасними знавцями традиційного співу, подивували гострою пам'яттю, дотепністю та розумом. Дізнавшись, що до них приїхали записувати пісні, вони охоче погодились. Зібрався гурт людей веселої вдачі. Невимушена розмова, яка постійно була пересипана жартами, зняла будь-яке напруження; майже завжди присутнє при запису. Нам хотілося знати про всі жанри народної пісенності, які побутували і побутують в селі, тому спочатку було наспівано декілька побутових пісень, але потім мова перейшла на те, чи співають у них весільних пісень.

- А як же, співають, - почули у відповідь.

І зазвучала древня поліська весільна мелодія, яка несла відгомін слов'янської минувшини, а зразки мовних текстів – це як своєрідне джерело для проникнення в мовну стихію давнини.

Зафіксований тут весільний обряд дав змогу скласти уявлення про його характер. Пісні записані за розвитком самого весільного обрядодійства. Ще зовсім недавно обряд був у повному розквіті, але час вніс свої зміни. Ще і донині на весіллі звучить коровайна пісня, бо і на сьогодні жодне весільне дійство не обходиться без обрядового хліба, тому що коровай займає особливе місце в структурі традиційного весільного обряду. Люди здавна вірили, що коровай, то символ щасливого подружнього життя. Він має велику силу, наділяє молодят щастям, всякими щедротами, здоровими діточками. Тому і дотепер увага до цієї обрядодії не згасла, хоча є значні скорочення і спрощення виготовлення короваю, зменшення обрядодійства. Серед коровайних пісень записали як розчиняють коровай, як садовлять у піч. Коли всадили коровай в піч, то зафіксовано момент, коли танцюють із

лопатою. Цікавим є епізод, коли коровай викупляють та “радять”. Записані були пісні, коли ділять коровай, коли викупляють молоду, або, ще як тут говорять, “брати посільщину”. Як і в багатьох районах Зарічненського району, тут поширений звичай комори, котрий пізніше почав поступово зникати. Такі чудові пісні, як “Васількова мати” – співається під час недільної вечери молодих в коморі молодої, назавжди вийшла із побуту. Також були зафіксовані пісні, які співали “на перезов”. Цікаво, що коли молодій в понеділок приносили родичі молодої снідати, то її ховали в комору. Цей фрагмент обряду також відтворено в пам’яті наших інформаток. Цікаво, що це дійство обряду було вивчено (проаналізовано) з аналізом характерних ознак виконавства даної місцевості і відтворено студентським фольклорним ансамблем “Джерело”, яким керую.

Екскурс до весільного обряду даного села свідчить про життєвість самого обряду, його значимість в побуті села.

Матеріали, зібрані в даній місцевості, несуть неабияку наукову цінність. Зафіксовані давні зразки поліського мелосу із збереженою традиційною манерою виконання будуть слугувати зразком традиційного виконавства даного села.

1. Васількова мати по двору ходить,

Вечера в коморі в молодої

The image shows a musical score for a song. It consists of three staves of music. The first staff is a treble clef with a tempo marking of 66 and the word 'Одне' (One). The second staff is a treble clef with the lyrics 'І. За-сі-ль-ко-ва ма-га-ти по-дво-ру хо-дять'. The third staff is a treble clef with the lyrics 'О-дес-ь мо-го си-но-го-чка, по-дво-ру хо-дить з Бо-гом го-во-рить'. The music is written in a simple, folk style with a 2/4 time signature.

По двору ходить, з Богом говорить.

Десь мого синочка довго немає,
Десь мого рідного довго немає.

Чи кони забрани, чи шлюб їм даний,
Кони ни забрани, шлюб йому даний.

Да шлюб йому даний в добрую пору,
Завіла тишенька в нову комору.

Завіла тишенька в нову комору,
Дала вичерати разом з дочкою.

Да вічерай, друже, в батька мого
Ой я завтра будет гой й ю твого.

Бо у мого батинька я день один,
Й а у твого рідного гой на всьой вік.

2. Чого, Манічко, не витайшса із нами,

Це перезов, то молоду хавають у комору
і от тоді поседают за стіл і співають,
що б вона вже виходила з комори.

Соло Дуєт Гурт

Чо-го Ма-ніч-ко, не ви-та-їш-са і з ва-ми си-дш в ко-мо-ри в об-ли-ва-їш-са слю-ва-ми

Сидиш в комори, й обливайшса сльозами.

Ой ни обливайса, наша Манічко, сльозами,
Вийди з комори, повитаїшса із нами.

3. Ми ни хочим вашого пиття гой,

Співають, просят, щоб вийшла
із комори. Виведут якогось чоловіка
одного да другого старого, кривого,
а тиї вже співають.

♩ = 150 Одне Гурт

1. Ми ни хо-чим ва-шо-го пи-т-тя гой, у
ми ни хо-чим ва-шо-го пи-т-тя
по-ка-жі-те ка-ші-е ди-тя.

2. По з не-ми го-до-ва-ло-са гой,
по з не-ми го-до-ва-ло-са

Ми ни хочим вашого пиття,
Покажіте нашіє дитя.

Що з на-ми ро-ді-ло го-й,
 Що з на-ми ро-ді-ло,
 Ро-зу-му на-бі-ра-ло-са.

Що з на-ми пі-ло-і-ло го-й,
 Що з на-ми пі-ло-і-ло,
 Да й од нас по-ле-ті-ло.

Що з нами ро-ді-ло го-й,
 Що з нами ро-ді-ло,
 Ро-зу-му на-бі-ра-ло-са.

Що з нами пі-ло-і-ло го-й,
 Що з нами пі-ло-і-ло,
 Да й од нас по-ле-ті-ло.

4-ий та 5-ий куплети
 виконуються, як 1-ий

По-ле-ті-ло пе-пе-ли-це-ю го-й,
 По-ле-ті-ло пе-пе-ли-це-ю,
 По-ка-жі-те мо-ло-ди-це-ю.

По-ле-ті-ло од нас гу-ско-ю, го-й,
 По-ле-ті-ло од нас гу-ско-ю,
 По-ка-жі-те да чи з ху-ст-ко-ю.

4. *Ой гето ни нашіі, ой гето ни нашіі,*

Як виводять уже кого-нибудь,
а тиї вже співають.

Слвна Гурт

Ой ге-то ни на-ші- [г] і- [гі]
ой ге-то ни на-ші- і ге-то ни хо-ро-ші- і
на-ші- і хо-рі-ці- і до нас го-доб-мі-ці- [і]

Гето ни хорошіі
Нашіі хоріціі, до нас подобніціі.

5. *Ой смачніє сніданнечко, смачніє,*

Як вивели молоду із комори,
то співали сніданнечко

Одне Гурт

Ой смач-ці- є спі-дек-неч-ко, смач-ні- є
ге-чо на-ша ма-неч-ка, гой зва-ри-ла.
Хоч во-на сі-рі-но-ю й то-пи-ла
за-те во-на смач-нень-ко, гой зва-ри-ла.

Гето наша Манечка, гой зварила.
Хоч вона сіріною й топила,
Зате вона смачненько, гой зварила.